

Dorin Ciuncan

PREVENIREA, DESCOPERIREA ȘI SANȚIONAREA FAPTELOR DE CORUPȚIE

Legea nr. 78 din 8 mai 2000

Ediția a III-a, revăzută și adăugită

Universul Juridic

București

-2017-

Abrevieri.....	19
Introducere. Etiologia corupției. Evoluția percepției corupției.....	23
LEGEA NR. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție.....	65
CAPITOLUL I	
Dispoziții generale.....	67
Articolul 1.....	67
<i>Comentarii.....</i>	<i>67</i>
Proprietatea publică.....	67
Premise exterioare actului de justiție. Captația statului.....	71
Principiul separației și echilibrului puterilor – legislativă, executivă și judecătorească – în cadrul democrației constituționale.....	86
Principiul securității juridice, principiul „tribunal instituit prin lege”, independența și imparțialitatea instanței.....	97
Statutul primului parchet național anticorupție.....	113
Delimitarea mării corupției, în sensul Legii nr. 78/2000.....	118
Limitele competenței prin modificarea art. 13 alin. (1) lit. b) din O.G. nr. 43/2002, O.U.G. nr. 103/2004 pentru modificarea O.U.G. nr. 43/2002.....	123
Competența Direcției Naționale Anticorupție.....	133
<i>Curtea Constituțională.....</i>	<i>135</i>
Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, în ansamblul său, precum și, în mod special, a dispozițiilor art. 1, art. 6 și art. 7.....	135
Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 78/2000, în ansamblul său, precum și, în mod special, a art. 1 și art. 6 din aceasta.....	136
Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 147 și art. 258 alin. (1) C. pen. anterior, art. 44 C. pr. pen. anterior, precum și a dispozițiilor art. 1 alin. (1) lit. a) și art. 17 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție.....	136
Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor O.U.G. nr. 134/2005 pentru modificarea și completarea O.U.G. nr. 43/2002 privind Parchetul Național Anticorupție și a art. 1, art. 13 ² , art. 16, art. 29 alin. (1) și art. 33 din Legea nr. 78/2000.....	138
Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) lit. c) și art. 6 ¹ alin. (3) și (4) din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, precum și a art. 78, art. 257, art. 304, art. 320 alin. (2) și art. 327 alin. (1) C. pr. pen. anterior.....	139
Competență. Deputați și senatori. Neconstituționalitate.....	140
Delegarea legislativă.....	143
<i>Jurisprudență.....</i>	<i>143</i>
Complet de doi judecători.....	143

CAPITOLUL II**Reguli speciale de comportament privind anumite categorii de persoane, în scopul prevenirii faptelor de corupție**

Articolul 2	145
<i>Comentarii</i>	145
Sfera de influență, funcție de conducere într-un partid	145
Obținerea unui folos necuvenit pentru sine sau pentru altul	151
Articolul 3	159
<i>Curtea Constituțională</i>	160
Excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 10 și art. 10 ¹ -10 ⁴ din Legea nr. 115/1996 pentru declararea și controlul averii demnitarilor, magistraților, a unor persoane cu funcții de conducere și de control și a funcționarilor publici.....	160
Articolul 4	164
<i>Comentarii</i>	164
Darurile și donațiile menționate în Legea nr. 78/2000.....	164

CAPITOLUL III

Infrațiuni	166
<i>Secțiunea 1. Categori de infracțiuni</i>	166
Articolul 5	166
<i>Comentarii</i>	167
Infrațiunea de luare de mită în forma continuată.....	167
Calitatea de salariat a unui jucător profesionist de fotbal.....	171
Luarea de mită, lobby, trafic de influență, europarlamentar.....	173
<i>Jurisprudență</i>	177
Infrațiune. Unitate naturală. Infrațiune continuată. Trafic de influență	177
Achitare. Lipsa unui element constitutiv al infracțiunii. Inexistența faptei. Trafic de influență	177
Trafic de influență. Confiscare.....	178
Trafic de influență. Art. 5 din Legea nr. 78/2000. Art. 6 din Legea nr. 78/2000. Încadrare juridică.....	178
<i>Secțiunea a 2-a. Infracțiuni de corupție</i>	178
Articolul 6	178
<i>Comentarii</i>	179
Traficul de influență	179
Luare de mită.....	202
Obiectul material al infracțiunii și paguba materială.....	278
Șantajul.....	280
Șantajul în noul Cod penal	283
Înșelăciune, intenție, criterii de evaluare	286
Înscrisuri oficiale	288
Comisionul.....	296
Infrațiuni de corupție și de serviciu comise de alte persoane.....	300
Mita și împrumutul	303
Competența procurorului în faza urmăririi penale în cazul infracțiunii de primire de foloase necuvenite	305

Infracțiunea continuată	311
Sechestrul asigurător	313
<i>Curtea Constituțională</i>	328
Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 78/2000, în ansamblul său, precum și, în mod special, a dispozițiilor art. 1, art. 6 și art. 7	330
<i>Jurisprudență</i>	331
Achiziții	331
Dare de mită. Asociere în vederea săvârșirii de infracțiuni	333
Luare de mită, sume de bani dobândite prin săvârșirea infracțiunii, drepturi salariale, confiscare specială, îmbogățire fără justă cauză	336
Luare de mită în formă continuată, medic expert al asigurărilor sociale în cadrul comisiei de evaluare și expertiză medicală a Casei Județene de Pensii	345
Infracțiuni de serviciu, primire de foloase necuvenite	368
Încadrare juridică. Șantaj. Fals intelectual	371
Aplicarea prevederilor art. 19 din Legea nr. 682/2002 privind protecția martorilor în sensul reducerii limitelor de pedeapsă prevăzute de lege pentru infracțiunile reținute	371
Vânzare diplome de licență. Încălcarea deontologiei profesionale. Încălcarea atribuțiilor de serviciu. Distincție. Stabilirea coordonatelor din punct de vedere penal sau disciplinar și a condițiilor ce pot sta la baza angajării uneia dintre cele două forme de răspundere. Elementul material al infracțiunii de luare de mită. Nu orice act de conduită imoral se circumscrie sferei penalului	375
Obligații decurgând din contractul de privatizare. Individualizarea pedepselor aplicate inculpatului atât sub aspectul cuantumului, cât și sub aspectul modalității de executare. Obligatorietatea motivării soluției pronunțate de instanța de judecată – element necesar pentru exercitarea controlului judecătoresc. Pedeapsa complementară constând în interzicerea dreptului de a fi ales în autoritățile publice sau în funcții electivice publice și a dreptului de a ocupa o funcție implicând exercițiul autorității de stat. Constrângerea morală. Condiții pentru reținerea cauzei care înlătură caracterul penal al faptei	377
Infracțiunea de trafic de influență. Conținut constitutiv. Neschimbarea încadrării juridice a faptei din art. 257 C. pen. anterior în art. 257 C. pen. anterior raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000, normă de trimitere. Achitarea inculpatului. Instigare neurmă de executare la infracțiunea de înșelăciune și instigare la infracțiunea de fals intelectual. Infracțiunea de complicitate la folosirea cu rea-credință a bunurilor societății. Infracțiunea de transmitere de informații cu caracter secret și confidențial. Conținutul obiectiv al infracțiunii de încercare de a determina mărturia mincinoasă	389
Infracțiunea de dare de mită. Elemente constitutive. Justificarea schimbării încadrării juridice din concurs ideal de infracțiuni într-o singură infracțiune de dare de mită, în contextul existenței unității naturale de infracțiune prin raportare la împrejurarea în care a avut	

loc acțiunea și la singura urmare produsă – știrbirea adusă prestigiului funcționarului public. Individualizarea judiciară a pedepsei. Modalitatea de executare – suspendarea condiționată a pedepsei	411
Trafic de influență. Denunțator. Restituirea banilor. Acte premergătoare. Luarea măsurilor asigurătorii	412
Luarea de mită și traficul de influență. Obținerea creditului fără garanții	414
Comision. Înșelăciune. Restabilirea situației anterioare infracțiunii	414
Fals material. Abuz în serviciu. Evaziune fiscală	415
Evaziune fiscală prevăzută în art. 9 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 241/2005, de deținere în afara antrepozitului fiscal a produselor accizabile supuse marcării, fără a fi marcate sau marcate necorespunzător, peste limita a 10.000 de țigarete, prevăzută în art. 296 ¹ alin. (1) lit. l) din Legea nr. 571/2003, și contrabandă, prevăzută în art. 270 alin. (1) și (3) combinat cu art. 274 și art. 275 din Legea nr. 86/2006.....	417
Funcționar cu atribuții de control	425
Luare de mită. Complicitate.....	426
Atribuții de control.....	428
Articolul 6¹	429
<i>Comentarii</i>	430
Abrogarea textului de incriminare, paralelisme de reglementare.....	430
Restrângerea dreptului de a beneficia de reducerea pedepselor, darea de mită.....	430
Traficul de influență și înșelăciunea	438
Aplicarea legii în timp în cazul unui trafic de influență săvârșit anterior intrării în vigoare a Legii nr. 161/2003. Problema confiscării speciale	441
<i>Curtea Constituțională</i>	443
Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) lit. c) și art. 6 ¹ alin. (3) și (4) din Legea nr. 78/2000, precum și ale art. 78, art. 257, art. 304, art. 320 alin. (2) și art. 327 alin. (1) din Codul de procedură penală.....	443
Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 78/2000.....	443
Art. 6 ¹ alin. (2) și (4) nu afectează imparțialitatea judecătorilor și nu crează inegalități între cetățeni.....	444
<i>Jurisprudență</i>	445
Trafic de influență	445
Faptele de corupție ale conductorilor de tren.....	446
Arestare. Condiția pericolului concret.....	447
Luare de mită. Expert tehnic. Funcționar	447
Trafic și consum de droguri de mare risc. Administrarea probelor. Individualizarea pedepsei. Condițiile pentru reducerea limitelor pedepselor legale. Protecția martorilor.....	448
Trafic de influență. Art. 5 din Legea nr. 78/2000. Art. 6 din Legea nr. 78/2000. Încadrare juridică	449
Trafic de influență. Denunțator. Neconfiscarea valorilor și bunurilor date făptuitorului	449

Nepedepsirea făptuitorului și restituirea banilor, valorilor sau a oricăror altor bunuri care au făcut obiectul infracțiunii	450
Articolul 7	452
<i>Comentarii</i>	453
Funcționar cu atribuții de control	453
<i>Curtea Constituțională</i>	454
<i>Jurisprudență</i>	454
Cerere de schimbare a încadrării juridice	454
Primirea de foloase necuvenite. Lipsa caracterului penal al faptei atunci când conexitatea cauză-efect între actul licit și cel ilicit lipsește. Elemente ce trebuie probate din punctul de vedere al laturii subiective	455
Trafic de influență. Administrarea unui probatoriu complet, corect interpretat; înregistrările audio analogice; noțiunea de „autentic”; simultaneitatea înregistrării	462
Infracțiunea de dare de mită. Eroare de fapt, greșita achitare	465
Infracțiuni de luare de mită în formă continuată, fals intelectual, complicitate la furt calificat, distrugere și purtare abuzivă. calitatea procesuală activă a părții civile MAI	467
Măsura preventivă a obligării de a nu părăsi țara. Scopul măsurii preventive. Inițiere și constituire a unui grup infracțional organizat, corupție, folosire de documente falsificate la autoritatea vamală, infracțiuni contra drepturilor de marcă industrială înregistrată	468
Cerere de liberare provizorie sub control judiciar. Justificarea menținerii măsurii arestării preventive	475
Atribuții de control, nu de execuție. Inspector de specialitate în cadrul primăriei	477
Luare de mită. Elementul material. Mijloacele de probă. Înregistrările audio sau video. Funcționar. Atribuții de constatare și sancționare a contravențiilor. Presumția de nevinovăție	478
Aplicarea art. 5 C. pen. anterior. Înlăturarea prevederilor art. 7 alin. (2) din Legea nr. 78/2000	481
Articolul 8	482
<i>Comentarii</i>	482
Răspunderea managerilor, directorilor sau administratorilor societăților comerciale	483
Măsuri de remediere și sancțiuni prevăzute în legea bancară, Legea nr. 58/1998 și în O.U.G. nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului	488
Răspunderea penală prevăzută în Legea nr. 31/1990	491
Răspunderea penală prevăzută în Legea nr. 161/2003	494
Răspunderea penală prevăzută în Codul penal	495
Articolul 8¹	500
Articolul 8²	500
<i>Comentarii</i>	500
Fapte săvârșite de către funcționari străini sau în legătură cu aceștia	500

Articolul 9	502
Comentarii	502
Abrogarea textului de incriminare.....	502
Săvârșirea infracțiunii de către mai multe persoane	503
Jurisprudență	507
Confiscare specială. Dare de mită. Sume de bani oferite uneia dintre persoanele prevăzute în art. 7 alin. (2) din Legea nr. 78/2000.	
Dispozitive electronice apte să servească la falsificarea instrumentelor de plată electronică. Temeiurile confiscării	507
Secțiunea a 3-a. Infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție	507
Articolul 10	507
Comentarii	509
Corupția politică prin abuzul de resurse publice	509
Schimbul de terenuri. Abuz în serviciu contra intereselor publice	524
Infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție în Legea nr. 78/2000	548
Valoarea comercială reală.....	562
Fals intelectual. Consecințe juridice. Foloase necuvenite.....	571
Acordarea ilegală de credite.....	575
Tranzacția comercială în sensul art. 10 lit. a) din Legea nr. 78/2000	577
Credite și subvenții	579
Sfera noțiunilor de credite și subvenții, în sensul Legii nr. 78/2000	579
Acordarea ilegală de credite în scopul obținerii de foloase necuvenite	595
Utilizarea în alte scopuri a sumelor de bani acordate în baza unui contract de ajutor financiar nerambursabil	597
Confiscarea specială	602
Măsurile asigurătorii	606
Curtea Constituțională	614
Acordarea de credite cu încălcarea legii	614
Valoarea comercială reală.....	614
Libertatea economică	615
Acordarea de credite. Modalitate de incriminare.....	616
Ofițeri de poliție judiciară. Efectuarea de acte de cercetare penală.....	617
Privatizare.....	617
Acordarea de credite cu încălcarea legii sau a normelor de creditare	617
Acordarea de credite. Modalitate de incriminare.....	618
Norme de creditare.....	618
Utilizarea creditelor sau a subvențiilor în alte scopuri. Exercițiu abuzivă	619
Utilizarea creditelor sau a subvențiilor în alte scopuri	620
Dreptul la un proces echitabil. Garanții	621
Garantarea și ocrotirea în mod egal a proprietății private	621
Redactare defectuoasă a textului.....	621
Jurisprudență	622
Utilizarea în mod repetat a sumelor obținute cu titlu de credit în alte scopuri. Fapte cu caracter continuat. Fals în înscrisuri sub semnătură privată.....	622

Acordarea de subvenții cu încălcarea legii. Scopul obținerii pentru sine sau pentru altul de bani, bunuri sau alte foloase necuvenite	624
Flagrant. Trafic de influență. Atribuții de serviciu	631
Utilizarea creditelor în alte scopuri	632
Valoarea de piață. Poziția psihică a complicelui. Efectuarea de acte de comerț incompatibile cu funcția. Obiect juridic. Tulburare însemnată.....	632
Infracțiunea de spălare a banilor. Infracțiunea prevăzută de art. 10 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 78/2000	641
Articolul 11	649
<i>Comentarii</i>	649
Abrogarea textului de incriminare	649
Infracțiunea prevăzută în art. 11 din Legea nr. 78/2000	649
Infracțiunea prevăzută în art. 11 din Legea nr. 78/2000	654
Judecătorul-sindic, subiect al infracțiunii de remunerație injustă.....	661
Infracțiuni de serviciu	664
Conflict de interese	666
<i>Curtea Constituțională</i>	696
Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 alin. (2) din Legea nr. 78/2000, art. 217 alin. (4) din Codul de procedură penală și art. 10 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002	696
Constatări tehnico-științifice	697
Primirea de foloase necuvenite.....	697
<i>Jurisprudență</i>	698
Conflictul de interese. Lege mai favorabilă	698
Judecătorul sindic	701
Articolul 12	701
<i>Comentarii</i>	701
Procedura insolvenței, piața de capital, tranzacția comercială în sensul art. 10 lit. a) din Legea nr. 78/2000. O privire istorică	701
Abuzul de piață.....	704
Compararea incriminărilor din art. 12 al Legii nr. 78/2000 și din art. 279 alin. (1), raportat la art. 245 din Legea nr. 297/2004	706
<i>Curtea Constituțională</i>	710
Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 12 lit. a) din Legea nr. 78/2000	710
<i>Jurisprudență</i>	711
Acte de comerț incompatibile cu funcția	711
Articolul 13	712
<i>Curtea Constituțională</i>	712
Urmărire penală. Valoarea pagubei cauzate	712
Ambiguitatea textului de lege	713
<i>Jurisprudență</i>	713
Infracțiuni de corupție. Finanțarea ilegală a campaniei electorale prin intermediul trofeului calității. Folosire a creditului societății într-un scop contrar intereselor societății. Spălare de bani în formă	

continuată. Abuz în serviciu în formă calificată și continuată. Fals în înscrisuri sub semnătură privată sub forma participăției improprii și în formă continuată. Fals intelectual la Legea contabilității, sub forma participăției improprii. Concurs de infracțiuni	713
Divulgare de informații, echivocul probatorului, infracțiunile de luare de mită și dare de mită, complicitate, sustragere sau distrugere de înscrisuri	743
Articolul 13¹	757
<i>Comentarii</i>	758
Regim sancționator mai aspru.....	758
<i>Curtea Constituțională</i>	758
Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 13 ¹ din Legea nr. 78/2000.....	758
<i>Jurisprudență</i>	759
Săvârșirea infracțiunii de șantaj de către o persoană ce ocupă o funcție publică.....	759
Articolul 13²	761
<i>Comentarii</i>	761
Abuzul în serviciu	761
Caracter de retribuție.....	765
Criterii distinctive la unele infracțiuni de serviciu sau în legătură cu serviciul.....	766
Plângerea prealabilă în cazul abuzului în serviciu	768
<i>Curtea Constituțională</i>	771
Principiul legalității incriminării și cel al legalității pedepsei.....	771
„Îndeplinește în mod defectuos” înseamnă „îndeplinește prin încălcarea legii”	772
<i>Jurisprudență</i>	779
Grup infracțional organizat, contrabandă, complicitate la abuz în serviciu contra intereselor publice. Determinarea legii mai favorabile în raport cu fiecare instituție care se aplică în mod autonom. Criterii de determinare a legii penale mai favorabile, sistematizate de doctrina penală. Regimul sancționator pentru infracțiunea continuată ...	779
Abuz în serviciu contra intereselor publice, organ de poliție judiciară, aprecierea probelor, infracțiunea de fals intelectual – infracțiune mijloc în realizarea infracțiunii scop, abuzul în serviciu, unitatea de rezoluție infracțională, prescripție, răspunderea civilă delictuală	781
Achiziții. Infracțiuni de corupție. Abuz în serviciu contra intereselor publice cu consecințe deosebit de grave. Elementele constitutive ale infracțiunii. Achitare. Omisiunea primei instanțe de a stabili exact situația de fapt și modul de exercitare de către inculpați a atribuțiilor de serviciu, raportat la funcțiile deținute. Lipsa unor precizări relative la consecințele economice ale activității inculpaților asupra patrimoniului regiei autonome și la normele aplicabile achizițiilor realizate de către inculpați. Casarea hotărârii și reținerea cauzei spre rejudecare în fond.....	791
Abuz în serviciu. Daune morale	795
Neglijență în serviciu. Raport de cauzalitate. Răspundere civilă solidară	795

Articolul 14	796
Articolul 15	796
<i>Comentarii</i>	796
Tentativă.....	796
Articolul 16	797
Secțiunea a 4-a. Infrațiuni în legătură directă cu infracțiunile de corupție	797
Articolul 17	797
<i>Comentarii</i>	798
Abrogarea textului de incriminare	798
Unele considerații privind săvârșirea infracțiunii de către mai multe persoane	798
Obligațiile vamale în cazul efectuării de operațiuni ilegale de import	802
Subiectul activ al infracțiunii de spălare a banilor	808
Infracțiunile vamale de competența Direcției Naționale Anticorupție	811
<i>Curtea Constituțională</i>	812
Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 17 lit. c) din Legea nr. 78/2000, precum și a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 124/2005 privind modificarea și completarea Legii nr. 78/2000	812
Rațiuni de politică penală	813
Falsul și uzul de fals săvârșite în condițiile Legii nr. 78/2000	813
Falsul și uzul de fals	814
Spălarea banilor	814
<i>Jurisprudență</i>	815
Infracțiunea de fals intelectual. Forma continuată. Fapte de corupție. Individualizarea pedepsei. Judecata în cazul recunoașterii vinovăției. Procedura simplificată	815
Infracțiuni de corupție, trafic de influență, fals în înscrisuri sub semnătură privată, spălare a banilor	816
Spălarea banilor, lipsa laturii subiective	822
Organul judiciar competent să dispună desființarea totală sau parțială a unui înscris falsificat în cauzele în care acțiunea penală s-a stins în faza de urmărire penală, printr-o soluție de netrimitere în judecată adoptată de procuror	823
Trafic de droguri de mare risc. Tentativa. Infracțiune consumată	824
Asociere pentru săvârșirea de infracțiuni. Elemente constitutive	824
Evaziune fiscală. Fals intelectual prevăzut în Legea contabilității nr. 82/1991	825
Proxenetism. Trafic de persoane. Deosebiri	825
Trafic de influență	825
Fals. Uz de fals	826
Instigare la fals în înscrisuri sub semnătură privată, fonduri din bugetul general al Uniunii Europene	826
Fals în înscrisuri sub semnătură privată	827
Articolul 18	828
<i>Comentarii</i>	829
Metodologia cercetării infracțiunilor de corupție	829
Concurența neloială	839

Bancruta frauduloasă	842
Bancruta frauduloasă. Modalitate alternativă	843
Particularități ale expertizelor financiar-contabile	847
Înscrisuri oficiale	848
Secțiunea a 4¹-a. Infrapecțiuni împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene	852
Articolul 18¹	852
Comentarii	852
Protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene, combaterea fraudei	852
Prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, achiziții, situații urgente și extraordinare ...	853
Curtea Constituțională	857
Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6, art. 9, art. 14, art. 23, art. 25-28 ¹ , art. 30, art. 65, art. 68 ¹ , art. 69-74, art. 136-138, art. 143-152, art. 160-160 ^b , art. 161-170, art. 200-264, art. 270, art. 274, art. 287, art. 385 ⁹ alin. (1) pct. 10 din Codul de procedură penală din 1968 și, în special, ale art. 262 pct. 1 lit. a) din codul de procedură penală din 1968 și ale art. 5, art. 18 ¹ alin. (1) și art. 18 ² alin. (1) din Legea nr. 78/2000	857
Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 alin. (2), art. 13 și art. 22 din Legea nr. 78/2000, precum și a dispozițiilor art. 13 alin. (1), (12) și (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002	858
Jurisprudență	858
Schimbarea nelegală a destinației unor sume din fonduri nerambursabile	859
Articolul 18²	860
Jurisprudență	860
Fonduri utilizate în alte scopuri. Deturnare de fonduri	860
Articolul 18³	861
Articolul 18⁴	862
Articolul 18⁵	862
Comentarii	862
Infrapecțiuni împotriva intereselor financiare ale comunităților europene. Formele unității infracționale împotriva intereselor financiare ale comunităților europene	862
Curtea Constituțională	865
Infrapecțiuni distincte, cu un regim sancționator mai sever	865
Secțiunea a 5-a. Dispoziții comune	866
Articolul 19	866
Comentarii	867
Abrogarea art. 19	867
Curtea Constituțională	869
Instituția confiscării speciale	869
Jurisprudență	869
Confiscare specială. Dare de mită. Sume de bani oferite uneia dintre persoanele prevăzute în art. 7 alin. (2) din Legea nr. 78/2000. Dispozitive electronice apte să servească la falsificarea instrumentelor de plată electronică. Temeiurile confiscării	869

Articolul 20	870
<i>Comentarii</i>	870
Posibilitatea instituirii unui sechestru asigurator în timpul instrucției penale	870
<i>Jurisprudență</i>	879
Trafic de influență. Confiscare	879
CAPITOLUL IV	
Dispoziții procedurale	880
<i>Secțiunea I. Dispoziții generale</i>	880
Articolul 21	880
<i>Curtea Constituțională</i>	880
Competența instanțelor judecătorești	880
<i>Jurisprudență</i>	881
Infrațiuni flagrante	881
Articolul 22	893
<i>Comentarii</i>	893
Sesizarea organelor de urmărire penală în noua legislație	893
Desfășurarea urmăririi penale în noul Cod de procedură penală	903
Conducerea și supravegherea activității organelor de cercetare penală de către procuror	913
Evoluția instituției supravegherii exercitate de procuror în activitatea de urmărire penală și poliția judiciară	918
Sesizarea penală	921
<i>Curtea Constituțională</i>	923
<i>Jurisprudență</i>	924
Restituirea cauzei la procuror pentru refacerea urmăririi penale.	
Nerespectarea dispozițiilor privitoare la sesizarea instanței	924
<i>Secțiunea a 2-a. Dispoziții speciale privind descoperirea și urmărirea infrajeciunilor</i>	924
Articolul 23	924
<i>Comentarii</i>	924
Omisiunea sesizării	924
Articolul 24	925
<i>Comentarii</i>	925
Subiecții activi	925
Articolul 25	925
Articolul 26	926
<i>Comentarii</i>	926
Unele măsuri pentru punerea în executare a mandatelor de supraveghere tehnică dispuse în procesul penal	926
Divulgarea informațiilor secrete de serviciu sau nepublice	926
Prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private în sectorul comunicațiilor electronice	927
Interceptări, înregistrări, art. 91 ¹ din Codul de procedură penală anterior, proces echitabil, dreptul la viață privată, acte premergătoare	932

Conservarea datelor informatice sau provenite din sisteme de telecomunicații.....	946
<i>Curtea Constituțională</i>	953
Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 91 ¹ -91 ³ din Codul de procedură penală, cu referire la art. 228 din același cod, a dispozițiilor art. 26, art. 27 și art. 28 din Legea nr. 78/2000, a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 134/2005 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 43/2002 și a dispozițiilor art. 16 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002	953
Articolul 26¹	954
<i>Comentarii</i>	955
Obținerea mijloacelor de probă. Indicii temeinice. Presumția de nevinovăție	955
Inviolabilitatea domiciliului personal al judecătorilor și soțiilor lor	964
<i>Curtea Constituțională</i>	965
Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 26 ¹ alin. (10) din Legea nr. 78/2000	965
Articolul 27	965
<i>Comentarii</i>	966
Respectarea vieții private. Observații asupra unui proiect de lege privind protecția drepturilor și libertăților fundamentale.....	966
Dreptul la un proces echitabil, dreptul la apărare, schimbarea încadrării juridice, dreptul de a fi informat în mod detaliat cu privire la natura și cauza acuzației	971
Arestarea preventivă. Motivare concretă. Măsuri alternative	975
Mijloace materiale de probă. Ridicare de obiecte. Utilizarea informațiilor electronice stocate.....	977
Dreptul la informare cu privire la drepturile procedurale. Norme privind dreptul la informare al persoanelor suspectate sau acuzate cu privire la drepturile lor în cadrul procedurilor penale și la acuzarea care le este adusă	983
Dosarul Poșta Română, abuz în serviciu în formă calificată.....	992
Publicarea de date privind supravegherea persoanelor și numărul autorizațiilor date pentru interceptarea unor convorbiri.....	994
<i>Curtea Constituțională</i>	995
Constituționalitatea dispozițiilor art. 11 alin. (1)-(3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție.....	995
Articolul 28	996
<i>Comentarii</i>	997
Prevenirea și combaterea criminalității organizate	997
Articolul 29	998
<i>Comentarii</i>	998
Momente procesuale	998
<i>Curtea Constituțională</i>	999
Justiția se realizează prin instanțele judecătorești stabilite de lege.....	999
Competența instanțelor judecătorești. Procedura de judecată	999

<i>Jurisprudență</i>	1000
Compunerea completului care judecă în primă instanță, la judecătorii, tribunale și curți de apel, infracțiunile prevăzute în Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție.....	1000
Compunerea instanței. Infracțiuni de corupție săvârșite de alte categorii de persoane decât cele prevăzute în Legea nr. 78/2000.....	1003
Liberare provizorie sub control judiciar. Compunerea instanței. Infracțiuni prevăzute în Legea nr. 78/2000	1006
<i>Secțiunea a 3-a. Dispoziții comune</i>	1006
Articolul 30	1006
<i>Jurisprudență</i>	1006
Publicarea hotărârii de condamnare	1006
Utilizarea în mod repetat de sume în alte scopuri decât din contractele de creditare.....	1007
Articolul 31	1007
<i>Curtea Constituțională</i>	1008
Articolul 32	1008
 CAPITOLUL V	
Dispoziții finale	1009
Articolul 33	1009
<i>Comentarii</i>	1009
Legea mai favorabilă, imprescriptibilitate, prescripție, norme de competență, norme de procedură, regula neretroactivității, legea de incriminare, Legea nr. 27/2012	1009
Aplicarea legii penale în timp	1019
Prescripția răspunderii penale.....	1048
<i>Curtea Constituțională</i>	1053
Aplicarea legii penale mai favorabile	1053
Principiul înfăptuirii justiției în numele legii.....	1060
 În loc de încheiere	1062
 Ordonanța de urgență nr. 43 din 4 aprilie 2002 privind Direcția Națională Anticorupție.....	1067
 Indice	1075
 Bibliografie.....	1079

LEGEA NR. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție

publicată în M. Of. nr. 219 din 18 mai 2000, modificată prin Ordonanța Guvernului nr. 83 din 29 august 2000, publicată în M. Of. nr. 425 din 1 septembrie 2000, modificată și completată prin Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, publicată în M. Of. nr. 279 din 21 aprilie 2003, și prin Legea nr. 521/2004 privind modificarea și completarea Legii nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, publicată în M. Of. nr. 1123 din 29 noiembrie 2004, prin O.U.G. nr. 124/2005 privind modificarea și completarea Legii nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, publicată în M. Of. nr. 842 din 19 septembrie 2005, prin O.U.G. nr. 50/2006, publicată în M. Of. nr. 566 din 30 iunie 2006, prin Legea nr. 69/2007 din 26 martie 2007, publicată în M. Of. nr. 215 din 29 martie 2007, Legea nr. 187/2012, publicată în M. Of. nr. 757 din 12 noiembrie 2012, Legea nr. 255/2013, publicată în M. Of. nr. 515 din 14 august 2013.

Comentarii

Proprietatea publică

Corupția constituie o amenințare pentru democrație, pentru supremația dreptului, echitatea socială și a justiției, erodând principiile unei administrații eficiente, submințind economia de piață și punând în pericol stabilitatea instituțiilor statale.

Reglementarea insuficientă a elementelor constitutive ale infracțiunilor vizând corupția, mai ales în ceea ce privește latura obiectivă, natura și sursa folosului obținut, a delimitat apariția unor soluții contradictorii, care au ridicat probleme practice, mai de caz și instanțial în lupta unei decizii obiective imediate; trebuie remarcat, pe de altă parte, că pedepsele pronunțate au fost minore, deși gravitatea faptelor și circumstanțele asociate impuneau adoptarea unor soluții adecvate.

Referitor la proprietatea publică și la regimul juridic al acesteia, se impune în mod necesar ca terminologia utilizată în Legea nr. 213/1998, cu modificările și completările ulterioare, să fie conformă cu prevederile art. 136 din Constituția României, în vigoare, având în vedere diversitatea unor doctrine doctrinare exprimate în legătură cu

CAPITOLUL I Dispoziții generale

Articolul 1

Prezenta lege instituie măsuri de prevenire, descoperire și sancționare a faptelor de corupție și se aplică următoarelor persoane:

- a) care exercită o funcție publică, indiferent de modul în care au fost investite, în cadrul autorităților publice sau instituțiilor publice;
- b) care îndeplinesc, permanent sau temporar, potrivit legii, o funcție sau o însărcinare, în măsura în care participă la luarea deciziilor sau le pot influența, în cadrul serviciilor publice, regiilor autonome, societăților comerciale, companiilor naționale, societăților naționale, unităților cooperatiste sau al altor agenți economici;
- c) care exercită atribuții de control, potrivit legii;
- d) care acordă asistență specializată unităților prevăzute la lit. a) și b), în măsura în care participă la luarea deciziilor sau le pot influența;
- e) care, indiferent de calitatea lor, realizează, controlează sau acordă asistență specializată, în măsura în care participă la luarea deciziilor sau le pot influența, cu privire la: operațiuni care antrenează circulația de capital, operațiuni de bancă, de schimb valutar sau de credit, operațiuni de plasament, în burse, în asigurări, în plasament mutual ori privitor la conturile bancare și cele asimilate acestora, tranzacții comerciale interne și internaționale;
- f) care dețin o funcție de conducere într-un partid sau într-o formațiune politică, într-un sindicat, într-o organizație patronală ori într-o asociație fără scop lucrativ sau fundație;
- g) alte persoane fizice decât cele preșvazute la lit. a)-f), în condițiile prevăzute de lege.

Comentarii

▼ *Proprietatea publică*

Corupția constituie o amenințare pentru democrație, pentru supremația dreptului, echității sociale și a justiției, erodând principiile unei administrații eficiente, subminând economia de piață și punând în pericol stabilitatea instituțiilor statale.

Reglementarea insuficientă a elementelor constitutive ale infracțiunilor vizând corupția, mai ales în ceea ce privește latura obiectivă, natura și sursa folosului necuvenit, a determinat apariția unor soluții contradictorii, care au ridicat probleme procurorului de caz și instanței în luarea unei decizii obiective imediate; trebuie remarcat, pe de altă parte, că pedepsele pronunțate au fost minime, deși gravitatea faptelor și circumstanțele acestora impuneau adoptarea unor soluții adecvate.

Referitor la **proprietatea publică și la regimul juridic al acesteia**, se impune cu necesitate ca terminologia utilizată în Legea nr. 213/1998, cu modificările și completările ulterioare, să fie conformă cu prevederile art. 136 din Constituția României, revizuită, având în vedere diversitatea opiniilor doctrinare exprimate în legătură cu

această problemă (domeniu public – proprietate publică, domeniu privat – proprietate privată¹).

Trebuie menționat că, potrivit art. 44 alin. (3) din Constituția revizuită, „nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreptă și prealabilă despăgubire”, iar potrivit art. 5 din Legea nr. 33/1994, „utilitate publică se declară pentru lucrări de interes național sau de interes local”.

De aceea, considerăm necesar să se prevadă criteriile în baza cărora urmează să se face declararea de uz sau interes public a unor bunuri; totodată, legea proprietății publice trebuie să fie modificată în sensul dispunerii ca declararea de uz sau interes public a unui bun să se facă pe cale judecătorească, iar despăgubirea să fie realizată la prețul pieței din momentul introducerii acțiunii în fața instanței.

În ceea ce privește posibilitatea trecerii unor bunuri din patrimoniul unor societăți comerciale la care statul sau o unitate administrativ-teritorială este acționar în domeniu public, suntem de părere că actuala formulare este de natură să creeze unele confuzii în aplicarea sa, deoarece nu se precizează:

- modalitatea juridică concretă prin care se va face trecerea în domeniul public a respectivelor bunuri;
- dacă acordul adunării generale a asociațiilor este prealabil sau nu;
- dacă statul sau unitatea administrativ-teritorială are calitatea de acționar unic sau majoritar.

Considerăm oportun ca transmiterea în administrare și aprobarea închirierii unui bun proprietate publică să se facă în același timp, printr-un singur act de decizie, astfel încât punerea în valoare a bunului în cauză să se poată face mult mai eficient, ori ca această transmitere să se facă prin intermediul unui act de decizie de nivel inferior.

Având în vedere faptul că Guvernul reprezintă autoritatea executivă, el nu poate efectua decât acte de administrare asupra domeniului public. Luând în considerare acest aspect, toate actele de dispoziție, incluzând aici darea în administrare, acordarea de ajutoare de stat, fonduri nerambursabile, transferuri de proprietăți, primirea de donații cu sarcini, trecerea bunurilor din domeniul public în domeniul privat (intrând astfel în circuitul civil), nu pot fi efectuate decât în condițiile legii organice ce reglementează proprietatea publică. Prevederea legală conform căreia „hotărârea de trecere a bunurilor din domeniul public în domeniul privat poate fi atacată, în condițiile legii, la instanța de contencios administrativ competentă în a cărei rază teritorială se află bunul” devine inaplicabilă, în condițiile în care **statul rămâne titularul dreptului real asupra bunului respectiv**².

Menționăm aici faptul că dispozițiile art. 73 alin. (3) lit. m) din Constituție acordă numai Parlamentului **dreptul de a stabili regimul juridic general al proprietății**. În acest sens, legea care reglementează regimul juridic al proprietății publice trebuie să stabilească criteriile în baza cărora un bun aparține proprietății publice, precum și condițiile în care bunul își pierde aceste caracteristici; în lipsa unor asemenea reglementări, orice acte de dispoziție asupra bunurilor din domeniul public sunt de competența strictă a Parlamentului, cu atât mai mult cu cât bunurile proprietate publică sunt inalienabile. Un bun aparținând domeniului public nu poate pur și simplu, printr-o hotărâre de Guvern, să iasă din domeniul public și să treacă în domeniul privat, în acest

¹ „Singura ordine respirabilă este ordinea proprietății private” (B. Armanca în dialog cu H.-R. Patapievic, *Stenogrammele PSD sunt o bombă cu efect întârziat, Dialoguri esențiale*, în Ziua din 6 decembrie 2004).

² Pentru același motiv, un guvern nu poate avea competența de a primi donații cu sarcină.

caz nemaieistând nicio justificare pentru care bunul intrase anterior în proprietatea publică. Este necesară cel puțin o motivare, urmată de o licitație/atribuire după criterii concurențiale. Ceea ce vrem să subliniem ține de esența și de caracterele juridice ale dreptului de proprietate publică, iar o exercitare abuzivă a uneia dintre modalitățile specifice de exercitare a acestui drept (darea în administrare, închirierea, concesiunea, darea în folosință gratuită) ar subjuga interesul public unor interese contrare principiului supremației statului de drept.

Legea nr. 213/1998, cu modificările și completările ulterioare, trebuie, în mod necesar, să fie completată cu prevederi care să nu lase loc de abuzuri și să consfințească regimul juridic al proprietății publice reglementat de Constituție.

În ceea ce privește evaluarea bunurilor proprietate publică, se impune respectarea standardelor internaționale de contabilitate:

- determinarea valorii de utilitate poate fi necesară doar în efectuarea operațiilor patrimoniale;

- pot fi utilizate, în acest scop, valoarea nominală, valoarea de intrare, ca valori contabile;

- trebuie ca, inițial, să fie stabilită valoarea de piață (de către un auditor exterior deținătorului bunului, un evaluator autorizat, în formularea din anul 2003), iar abia după această operațiune se poate trece bunul din domeniul public în domeniul privat sau poate fi dat în administrare, concesionat ori închiriat.

În ceea ce privește inventarierea bunurilor care sunt proprietate publică, suntem de părere că este necesar să se urmeze o procedură unitară, indiferent de titularul dreptului de proprietate.

Potrivit actualei reglementări, se înțelege că bunurile proprietate publică a statului au acest regim juridic prin simplul efect al întocmirii inventarului, în timp ce pentru bunurile proprietate publică locală confirmarea acestui regim juridic urmează a se face prin hotărâre a Guvernului (art. 20 și art. 21 din Lege).

Lipsa unui statut clar, satisfăcător al proprietății a favorizat extinderea corupției într-o perioadă în care România se afla în plin proces de tranziție, **în loc de restabilirea dreptului de proprietate având loc o redistribuire a averii naționale**, ceea ce a determinat, în cele din urmă, și condamnarea României la Curtea Europeană a Drepturilor Omului în numeroase cauze intentate de persoane fizice române cărora le-a fost încălcat dreptul la respectarea bunurilor prevăzut în Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale¹.

¹ Potrivit art. 1 – *Protecția proprietății* – din primul protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificată prin Legea nr. 30 din 18 mai 1994 (articol amendat conform Protocolului nr. 11), orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale și nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

De exemplu, în cauza *Porțeanu c. României* (Hotărârea din 16 februarie 2006, definitivă la 16 mai 2006, publicată în M. Of. nr. 783 din 15 septembrie 2006), Curtea Europeană a Drepturilor Omului – Secția a II-a –, a hotărât că statul român trebuie să restituie reclamantei imobilului în cauză; în lipsa unei asemenea restituiri, statul trebuie să plătească reclamantei, în termen de 3 luni, 60.000 € cu titlu de prejudiciu material, plus orice sumă putând fi datorată cu titlu de impozit, convertită în lei la cursul aplicabil la data plății; începând de la data expirării termenului menționat până la momentul efectuării plății, această sumă va fi majorată cu o dobândă simplă de întârziere egală cu dobânda minimă pentru împrumut practică de Banca Centrală Europeană, valabilă în această perioadă, la aceasta adăugându-se o majorare de 3 puncte procentuale. Condamnări similare au fost pronunțate prin Hotărârile nr. 3/2005, în cauza *Iacob c. României*, nr. 26/2005, în cauza *Costin c. României*, nr. 21/2005, în cauza *Străin ș.a. c. României*; mai menționăm hotărârea din 12 octombrie 2006 în cauza *Sebastian Taub c. României*, publicată în M. Of. nr. 429 din 27 iunie 2007;

John Nellis a fost unul dintre artizanii politicilor adoptate de Banca Mondială în ajutorul acordat țărilor postcomuniste în procesul de privatizare. Aflat la o conferință a Băncii Mondiale la Washington în calitate de consultant independent, Nellis a acordat un interviu unui ziar central¹.

Din experiența dvs. cu procesul de privatizare prin care a trecut România, care au fost greșelile majore?

• Au fost făcute două greșeli. Prima, de partea guvernărilor români la începutul tranziției, care au căutat o formă de a introduce privatizarea fără pierderi politice. A doua greșeală a fost făcută de cei care i-au ajutat – experții Băncii Mondiale, consilierii și economiștii externi, Guvernele statelor UE și SUA –, care au crezut că pot introduce proprietatea privată foarte rapid, fără să se preocupe foarte mult de crearea altor instituții care să asigure buna funcționare a proprietății private. Așa că, pe de o parte, Guvernul a vrut o privatizare nedureroasă, iar finanțatorii și experții străini, o formă foarte rapidă de privatizare. Din acest motiv au apărut în România tot felul de scheme dubioase de îmbogățire – cum au fost acele fonduri de investiții private ce au dat faliment foarte repede. În plus, finanțatorii externi condiționau acordarea de împrumuturi nerambursabile de un anumit număr de privatizări. A fost un entuziasm excesiv pentru privatizări, fără a se lua în considerare faptul că piețele nu pot funcționa corect pentru că nu există la bază niște instituții solide. Când privatizezi într-un sistem legal încă legat de regimul comunist, în care nu au existat coduri comerciale, fără tradiția aplicării contractelor comerciale, fără a stabili reguli clare despre ceea ce e permis și ce nu în economia de piață, multe persoane obțin beneficii, nu neapărat ilegale, pentru că legile permiteau, dar cu siguranță injuste.

Legile au fost făcute tocmai pentru ca acele persoane să poată profita – clientelismul politic e și azi o problemă în România.

• Da, cu siguranță. Este un fenomen care nu a apărut doar în România, ci în multe alte țări aflate în tranziție – Rusia, Cehia, Slovacia. La mijlocul anilor '90, când am fost în România, Guvernul era foarte rezervat față de privatizări. Asta spre deosebire de alte state est-europene, care au privatizat foarte rapid și care, deși au o amintire negativă legată de privatizările imorale și dăunătoare societății, spun acum „gata, a trecut, acum suntem în sistemul economiei de piață și nu ne mai întoarcem la ce a fost înainte”. România a fost mai lentă – **marile privatizări au avut loc recent** –, dar poate pe undeva a fost mai bine așa, pentru că licitațiile au avut loc cu mai mulți ofertanți, iar prețul obținut a fost mai mare decât, spre exemplu, în Rusia, unde privatizările au fost dezastruoase pentru că întreprinderile au fost preluate de oameni din interior.

Credeți că presiunea dinspre UE și alte organisme internaționale a fost prea mică sau tardivă în ce privește buna funcționare a statului de drept, combaterea corupției și aplicarea legilor?

• Presiunea UE a fost cu siguranță o forță pozitivă, chiar dacă tardivă, care a ajutat pe termen lung. Dar ceea ce vedem acum, după aderare, e că presiunea de a reforma instituțiile s-a oprit, și cred că trebuie să fiți iarăși cu garda sus în această privință. Presiunea trebuie să vină din interiorul României. Desigur că acest gen de

hotărârea din 24 mai 2007 în cauza *Păun c. României*, publicată în M. Of. nr. 901 din 31 decembrie 2007; hotărârea din 24 mai 2007 în cauza *Aslan c. României*, publicată în M. Of. nr. 901 din 31 decembrie 2007; hotărârea din 31 mai 2007 în cauza *Brazdă și Malița c. României*, publicată în M. Of. nr. 101 din 8 februarie 2008; hotărârea din 11 octombrie 2007 în cauza *Dragoș c. României*, publicată în M. Of. nr. 324 din 24 aprilie 2008 etc.

¹ V. Pop, *Nu privatizărilor fără un stat de drept funcțional!*, în *România liberă* din 17 iulie 2007.